

Záróvizsga témakörök

Általános lélektan

1. Figyelmi folyamatok

A – Főbb témák

- A figyelem meghatározása és fajtái
- A figyelem tulajdonságai
- Figyelem elméletek
- végrehajtói, szelektív figyelem, gátlási folyamatok
- vigilancia, éberség
- orientáció

B - Módszertani vonatkozások:

- Figyelem vizsgálati módszerek, eljárások
- Szignáldetekció
- Pszichofizika
- Reakcióidőmérés

C - Biológiai vonatkozások

- a figyelmi folyamatok feldolgozó hálózata; arousal, ARAS, EEG hullámok

2. Vizuális információfeldolgozás

A – Főbb témák

- Színlátás
- Tárgyak, formák észlelése
- Tér és mélységészlelés
- Mozgásészlelés

B - Módszertani vonatkozások

- a vizuális észlelés vizsgálatára alkalmazott módszerek, eljárások

C - Biológiai vonatkozások

- A látórendszer felépítése, a receptív mező; szemmozgások

3. Az észlelés további dimenziói

A – Főbb témák

- Akusztikus észlelés
- Kémiai érzékelés
- Testérzékelés
- Fájdalom

B - Módszertani vonatkozások

- az egyes észlelési modalitások vizsgálatára alkalmazott módszerek, eljárások

C - Biológiai vonatkozások

- A hallórendszer felépítése; a nyelv és az orr, kémiai receptorok; a bőr receptorai, a fájdalomérzékelés biológiai alapjai

4. Adaptáció: a tanulási folyamatok típusai és jellegzetességei

A – Főbb témák

- Asszociatív tanulás
 - klasszikus kondicionálás
 - operáns kondicionálás
- Komplex tanulás
 - látens tanulás, mentális térkép
 - belátásos tanulás
 - szociális tanulás, utánzásos tanulás
- Képzelet

B - Módszertani vonatkozások

- tanulás és képzelet vizsgáló eljárások, módszerek

C - Biológiai vonatkozások

- A tanulás/memóriaképzés sejtes alapjai: LTP, LTD, szinaptikus plaszticitás, tükroneuronok, egocentrikus tér és allocentrikus tér, Téri tanulás/memória

5. Az emberi emlékezet – emlékezet típusok

A – Főbb témák

- Szenzoros emlékezet
- Rövid távú emlékezet
- Hosszú távú emlékezet
- Munkamemória és végrehajtó funkciók
- Epizodikus emlékezet: szervezés és emlékezés
- Szemantikus emlékezet és tárolt ismeretek

B – Módszertani vonatkozások

- vizsgálati módszerek az emlékezet kutatásában: munkamemória mérőeljárásai, kódolás kísérletes vizsgálata, előhívás kísérletes vizsgálata,

C – Biológiai vonatkozások

- Frontális lebeny és temporális lebeny; Hippokampusz; Téri memória

6. Az emberi emlékezet – gyakorlati vonatkozások

A – Főbb témák

- Az önéletrajzi emlékezet elmélete és az önéletrajzi emlékezeti zavarok
- A felejtés
- Gyermekkori emlékezet
- Emlékezet és öregedés
- Az amnézia
- Az emlékezet konstruktív és rekonstruktív jellege

B – Módszertani vonatkozások

- vizsgálati módszerek az emlékezeti zavarok kutatásában: a tárolás kísérletes vizsgálata, az önéletrajzi emlékezet vizsgálatai (interjú, hívószavas eljárások), a sémák vizsgálata, emlékezeti torzítások vizsgálata, az életkori hatások kísérletes vizsgálatai

C – Biológiai vonatkozások

- Frontális lebeny és temporális lebeny; Hippokampusz; Téri memória

7. Motivációs mechanizmusok, a motiváció típusai, motivációs elméletek

A – Főbb témák

- A motiváció témakörének alapfogalmai (ösztön, szükséglet, drive, homeosztázis, incentív)
- Primer motivációk: a hőmérséklet, folyadékbevitel és táplálkozás szabályozása
- A szexualitás pszichológiai vonatkozásai
- A támadó magatartás motivációja, az agresszió megnyilvánulási formái, agresszióelméletek
- A menekülő magatartás motivációja: félelem, szorongás, ezek típusai
- Stressz és stresszor; az általános adaptációs szindróma
- A segítők viselkedés motivációja, az altruizmust magyarázó elméletek
- Az intrinzik motiváció fogalma, alapjelenségei, az öndeterminációs elmélet (Ryan és Deci)
- A kognitív motivációk: exploráció, kutató motiváció
- Teljesítménymotiváció
- Implicit motiváció

B - Módszertani vonatkozások

- A motiváció fiziológias aspektusainak mérése
- A motiváció viselkedéses és szubjektív vonatkozásainak vizsgálata

C – Biológiai vonatkozások

- A limbikus rendszer; Hypothalamus + amygdala; HPA tengely; Autonóm idegrendszer

8. Emocionális folyamatok, érzelemelméletek, az érzelmek vizsgálata

A – Főbb témák

- Az érzelmek összetevői, az érzelmek osztályozása
- Klasszikus érzelemelméletek
- Újabb emóció-elméletek
- Érzelemkifejezés
- Az érzelmek észlelése, empátia
- Társas személyközi érzelmek
- Patológias emocionális jelenségek, érzelemszabályozás és alexitímia
- Érzelem és kogníció kapcsolata, az érzelmek hatása a kognitív folyamatokra

B - Módszertani vonatkozások

- Az érzelem szubjektív élményének mérése
- Az érzelem fiziológias vonatkozásainak mérése
- Az érzelem kognitív aspektusainak mérése
- Az érzelem viselkedéses vonatkozásainak mérése
- Az arckifejezések vizsgálata

C – Biológiai vonatkozások

- A limbikus rendszer; autonóm idegrendszer; érzelmek féltekei lateralizációja, érzelmek lokalizáció; tükörneuronok

9. A nyelv pszichológiai vonatkozásai

A – Főbb témák

- A nyelvi képesség természete
- Beszédészlelés, beszédmegértés és mentális lexikon
- Beszédprodukción
- Az olvasás és az olvasási zavar
- Nyelv és agyműködés
- A kommunikáció modelljei és alapfolyamatai

B – Módszertani vonatkozások

- vizsgálati módszerek a nyelv kutatásában: előfeszítés, nyelvbotlások, elszólások, szünetek vizsgálata, esettanulmányok, afázia és diszlexia vizsgálati módszerei

C – Biológiai vonatkozások

- Broca-terület, Wernicke-terület, Féltekei lateralizáció, Neuroplaszticitás

10. Humánspecifikus/Magasabbrendű megismerő folyamatok

A – Főbb témák

- Intelligencia
- kreativitás
- problémamegoldás
- következtetés
- döntéshozatal

B - Módszertani vonatkozások

- vizsgálati módszerek az intelligencia, a kreativitás és a problémamegoldás kutatásában

C - Biológiai vonatkozások

- a praefrontalis kéreg jelentősége